Buriaad-Mongoliin

ŸNEN

1933 onii
Apreeli 24 nii eder

№ 95 (952)

Zakika yne:
Sara byriiin 2 tek. 50 menge 3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin 15 tek. 12 sariin 30 tek. Dugaar nezeediin yne 10 menge.

„B-M YNENII“ KOROONII AADRIS:
Верхнеудинск, Петросемя 18.
№№ телефонов: редактора—344, секретаря—323.

Tyryy jabasan kolkoozuudiin sain zişeegi yldengi jabagçad kalan abaza tarilgiin beledkelde eris nugalaa kiike

Socialiis məriicəənii doldimiigi deere yrgegtii!

Kabariin tarilgiin ekileke bolzor tonç gazaa orozo jiree. Manai respyyblig bol kabariin tarilgiin beledkeliin talaar zyyn sibiir kizaar dotoroo kozomdozo jabana.

Gebeç, tarilgadaa bolşoviigiin kurdaar beledkeze erkim zişee karuulasan kolkoozuud əcəən bişe olon baina tede kolkoozuud jamar uçaraas amzaltanuudiigi dabasan bainab? gekede, nam ba zasagiin gazaruudiin zaabari togtooluudiigi bodoto azal kereg deereni bejelyylkiin tələə daiçalan temecee, teden bol, nək Staalinii Zaabari zakiaagi sain oilgoo, teden bol angiin daisan kulaaguud ba zəsə briiin oportuniisaar bolon loodorinuudtai niuur sakil ygei eris çanga temeseze çadaa, teden bol dotoriin emkidkeliigi çanga tabiza socaliis məriicəə ba cokidosoto gabşagaiçalgiin doldimiigi yrgeer tabisan baisan. Iime ynekeeree bolşoviigi bolzo çadasan kolkoozuud Agiin aimagta bii M-Şiberte bii kilogo kuacain rajoondo baika. Tedenii sain zişeegi yldengi jabasan kolkoozuud kalan abka josotoi.

Manai B-M„Ynen“ soninii ene ederiin dugaarta tolilogdoson keden olon kolkoozuudiin daiçalkii amzaltiin sain turçalgiin yyskelyyd bol respyyblig dotorki byke kolkoozuudta zişee bolzo əkə josotoi. Gadana manai erkim kolkoozuud yrisenii zasiigi baiguulka talaar əəsədiigəə kangaad caaşaa bişe yldengi jabasan kolkoozuudtaa socialiis tusalamza yzyylene. Enyyn tukaida B-M „Ynenii“ kuudasan deere əcəən bişe zyilyyd garasan baika josotoi.

Sajakan Selengiin aimagiin Staalinii neremzete komuuna bol Bookonii aimagta yrisenii jikeken socaliis tuslamza kyrgebe. Ene meteer zarimuudiin tusalaza baikada tusluulagçadiin zygees tyryy jabagçadtai zergeçekiin tələə urigçaa aikadag ygei, karin negen gazartaa geşkeleze baidagani byri teseze boloşogyi şuu

D.D,

Tarilgiin ulaan tug manai garta oroko...

(Kilogo kuacai)

Arkiriin somonii „Ulaan baatar“ geze komuuna bol ene kabariin tarilgada kamta 527 ga tarilga kiike tesəbtei baina.

Enyynii beledkeliin kədəlməriiigi amzaltatai dyyrgesen baina, gebel maartiin 29 de byke maşiina zebsegyydee zasaza dyyrgesen ba zydkeke kyçen morid saruudaa amaruulaza baina. Komuuniin byke geşyyd bol tarilgiin rajoonii ulaan tugiigi abkiin zorilgiigi uridaa tabiza byke tarilgaa 21 konog dotor çanariin ba toogiin talaar gyiced dyyrgeke gebe.

Tarilgiin tug mauai garta oroko

Brigadiir.

Tarilgadaa belen bainabdi.

(Kilogo kuacai)

Taşaagiin somonii „Negen kyçen“ geze kolkooz bol ene zilde 407 ga tarika tesəbtei ba tarilgiin beledkeliin kədəlməriiigi erşimtei gyicedkeze dyyrgesen baina. Yrgelziiin brigaadanuudiigi emkidkeze byke unaagaa ba zebsegee bolon gazaraa kubaan egezə bekizyyleed tarilgaa 20 konogiin bolzor dotor cəm dyyrgekeer belen baina. Ene kolkoozoos zişee abka keregtei.

Altan tujaa.

Socialiis bygsiir abça baina

(Kilogo kuacai)

Arkiriin somonii „Ulaan baatar“ komuuna bol kabariin tarilgiin beledkeliigi əəsədəə amzaka zuuraa yldengi jabasan bişe kolkoozu dta socaliis bygsiir abça baina gebel: „Byyrlebiin“ arteelida 2 keseg „seejelke“ geze maşiinanuudiigi zasaza əgəbə. Ugdaanii somonii „Leeninii duraskal“ geze kolkoozdo maşiina zebsegiin zasabariigi tyrgedkekiin tula nege erkim darkaniigi ilgebe.

Taşaagiin somonii „Negen kyçen“ geze kolkoozdo 12 ceentner şiniiciin yrisenii kərəngə əgəzə tusalaba.

№1 G.B.

Bruiaad mongoliin zəbləl namiin surguuli bol kabariin tarilgiin beledkeliin talaar sula

(taroicksaasak)

kojordugaar tabanziliin negedyygeer kabariin tarilgada tus surguubol 60 ga roosoto tariaa 1 ½ ga goroodiin idee, 8 ga kortoopil, kamta 70 tukai ga tarilga kiike tesəbtəi baina. yresenii talaar roosoto tariaanii 28 gaanii Yrisetei, yldesen 32 ga yrise ygei baina. ogoroodiin yrise 100% gyicedkesen ba 8 ga kartoopiliin negeç moncogor yrise ygeii sula suuna, Dutuu baisan yresiigi 100% ilsyylke jabadal berkedeed baisan yjeteiç bol yyniigi zaabol dyyrgeke zorilgo tabiza, çukala kemzeenyydiigi abça baina.

Tarilgada keregledeke maşiina zebseg bol, zakiliin josoor dyyren iresenç bol, tyynee teləzə abka negeç cagaan məngə ygei suuna. Azaliin emkidkelgede garşalagdaka 22 mingan tekərigiin smeete zokikoozo san zasiin narkomaadiin bo domzodo yni cagta ilgegdəsenç bol odoo kyrtel jamarç yre ygei negeç məngə egəə ədii saad təbeg uçaruulza baina.

Zədkəkə kyçenii talaar ton dutamag, 8 kədəlmərçə mori kudaldaza abka odoo niuur deere 4 muu moritoi baina unalgiin kooliin talaar negeç kiilo əbəsə ygei baina.

kədəlməriiin kyçenii talaar bol, suragçad əəsədəə kədəlkə bygeed suralaa tasalduulka ygei, uçarni bol, syyliin 2 doki main 15 kytee suralaa ərgəlzələəd dyyrgeze garka baina. 1 deki kyyrse bol yiledberiiin dyrişeliin kədəldməridə apreelinegen de garba.

Beledkeliin kyyrsede suraza baisan 70 garan suragçad bol 3 keseg bolon tasarça eelzeegeer surça eelzeegeer kədəlmərilezə, eelzeegeer zunii amoroltiigi əngərgezə, surguuliiingaa azaliigi tasaraltaygeigeer jabuulka baina.

Tarilgiin kədəlmərəəs gadna ene kabariin yjede ireke ziliin 800 tebker meeter tylişe beledkeke baina.

S. Ganzuuriin.

A tarilgiin amzaltiigi ba maliin əskəbəriiigi şiidkene—brigaadiin brigaadiin təsəbiigi gyicedkeliin yndesen tylkiyyr bolko josotoi.

socialiis bəlgəmiigi bai- jordugaar tabanziliin an- ziliin kabariin tarilgiigi josoor kədəlmərilzə en- socialiis mal azaliin gi şiidkeke jabadalda ltiigi zaabol kiike joso- Kolkoozçod—udaarni- ke kolbootiin, Kizaariin likiinç kuraluudiin tə- n emenees kandaka bi- tor zaagdasan baina.

kelesen prograamata gi ba Namiin TK—iin ba ba janvaariiin kamtarsan in, kizkomiin ba Burmoz- lçiin pleenymyydiin tog- azal kereg deereni be- badaluudiin gol asuuda- kabariin tarilgiin kam- rşemtei beledkeze, urga- e erkim sain ceberlemel ilgiingaa talmainuudiigi aka selgyylen tarilgiigi ko, gazaraa sainaar el- ina traagtaruudaa erkim saza, unaa moridoo be- arilgiin kədəlməridə ja- brigaadanuudiigi baiguu- ii dunda azaliin təmər tabika yyrge bol kədəə yke nam, komsomooliin sovkoozuudiin ba MTS- doo ederiin daiçalkii zo- mən.

i ton adliaar mal aza- iin ba niilyylelgiin kam- diigi erkim sainaar jabuu- al azaliin beki brigaad- emkidken, eze froonto ilgada beledkeketei ton içalan kədəlmərilkə ujal- ol mən ede emkinyydiin ood baina.

kala ulas təriin çanartai kampaaninuudiigi amzaltatatgaar əngərgəkədəə kebleliin keregiigi bolşoviig josoor şinedken tabiza, brigaadnuud bykende zaa bol kaniin soninuudiigi emkidken, tyynii edər byriiin kədəlməridə namiin yyriin zygees bolşoviig kədəlmərieer dyyren kangaka josotoi ba brigaadiin dundaki kaniin soninuudiigi sainaar emkidkeze, ynekeeree bolşobiigiin tarilgiin ba socialiis mal azaliin probleemiigi şiidkeke jabadalda brigaadiin soniniigi namiin kurca zebseg bolgokiin tələə erçəmteigeer kabaadalcan udaridalcaka ujalga kədəə biçegçedtei buulgaad baina.

Brigaadanuudiin ba jərənkiidəə doodo şatiin kaniin soniinuudiigi şuud keregleze bekizyylen tabika jabadal bol, 1933 onii kabariin tarilgiigi ba maliin tərəlgə—niilyylelgiin kampaaninuudiigi olon zyiliin ilaltanuudtaigaar əngərgəkiin yndesen tylkiyyrnyydiin negen bolko tula, kaniin soninuudiin redkolleegiin geşyydiin kariuucalganuudiigi jikedkeze, tedeenii kədəlmərinyydte tusalka ba operatiiv kətəlbərieer kangakani namiin komzomooliin yyryydiin byrin kariuucalga bolno. „Kədəə biçegçediin kədələənii kətəlbəri tukai keblel soninuud gancaaraa kariuucalgatai bişe kədəə biçegçediin dundiin kədəlməri ba tedeeniigi kətəlbərilkə jabadalda ton—ceke karuucalgiigi manai namiin emkinyyd kariuucaka uçartai baisaniigi todorkoi bykeer medeke keregtei baina“ (Poostoşov). Nək. Poostoşoviin kelesen tyykete ygeigi kaniin soninii kədəlməriiigi şinedken emkidkeke jabadaldaa byrin keregleze gariin abalga bolko ton çukala baina.

Manai kəd. kədəə biçegçe bol, brigaadiin dundaki kaniin soninuudiigi sainaar ekidkeze, əəsədiingəə bejenyydeer zişee yzyylen, tarilgiin ba mal azaliin froontonuud ba dutuu dunda zyilyydiigi şuud to,ilzo, jabuud dundani zasakiin tələə temeceze, nam ba zasagiin gazariin togtooluudiigi byrin bejelyylelcekiin tələə kolkoozçod-udaarniguudiin byke kolbootiin, kizaariin ba respyyblikiin kuraluudiin əmənəəs byke kolkoozçodto kandasan biçegyydiigi gabşagai josoor əngərgəkiin zagcaalda oroko cagiigi negeç edər koişoluulaza bolko ygei.

Bridaadiin dunda emkidkesen kaniin soninuudiigi erkim sainaar emkidkesen, tyynii edər byriin kədəlməridə opiratiiv tusalamzaar byrin kangaza, namiin zinkeni şugamiin tələə temeceze kədəlmərilsən kədəə biçegçed bol, ynekeeree bolşoviig namiin tusalagçad, ynekeeree socialiis baiguulaltiin tələə oroldozo jabasan kəd. kədəə biçegçediin neriigi abça çadana.

Angiiin karşa etegeediigi azal keregeer eleryyleze kolodkoko ba tyynii tulguuri bolodog loodori zalkuu zaiguulnuutai eris temeceze ene oroson gaikamçadtai kabariin tarilgiin təsəbiigi too ba çanariin talaar gyicedkeke bolon mal azaliin probleeme şiidkeke kereg yiledberiin yrgelziin brigaada deere bodotooroo şiidkegdeke bolko tula brigaadiin soninuud ynekeeree emkidkegdeze socializmiin tələə edər byri ker zergeer temecesenees brigaadiin kədəlməriiin byteel ilerne.

Kaniin sonin bol prolitaariiin kurca zebseg mən.

„Gegeereliin zam“ geze sonin bol, namiin kətəlbərigyi kokidobo

Yde Ibolgiin somonii „Gegeeren“ geze komuuniin „Gegeereliin zam“ geze sonin emkidkegdesen cag odoo kyrtel niitiigi a, nebtergegçe ba emkidzo çadaagyi baina.

eeliin zam“ geze soniniiyriin 2 udaa gargagdaka d, 1933 on dotor negeç argaagyi janvaariiin 21-nii daşaramduulan nege argaka geze nege keden i emkidkeze baitalaa aika lum. Enyynii şaltaedegdeegyi, redkoleegiingəə ujalgiigi dyyrgeolgo gargaagyi „əərəə naidaza suusan oporr baizagai, ene redkoeniiç sungagdasan meyi baina.

muuna bol, odoo yjede tarilga, maliin tərəlgə lelge, modobeledkel, fikampaaninuud g.m. azalas təriin çanartai kamdiigi jabuulza baika, liin zam“ geze kaniin enyynde jamarç kabaa„untaza baina.

daisad niudargaçuud, ba nojod mətiin karşa yd komuuniin dunda rood, komuuniin dundaas nomogon ba „Gegeen“ dyretiigeer əəsədiingəə rçəlgiigi jabuulza baibaç, ag darui katuu cokico eeniigi ileryylke, temecekolkoosoo azakuin ba iin talaar bekizyylke n niitejee elsyylke geze doloo tabisan zyil baina. namiin ton kyçitein kurg bolko sonin biçegiigi kətəlbərieer dyyren ba udaridaka ujalgatai utagiin namiin yyr bol„Gegeereliin zam“ geze adlikan abiaa çimeegyi uuna, kədəə toskondoki oninuudiin kədəlməriiigi ka tukai Namiin TK-iin gi bolşoviig josoor bejekai juuç kiigeegyi, ene gi gyiced bejelyylke jakeregleegyi deerees odoo uza baina.

iin namiin komiteediin keregiigi erkilke seekter giin „Kolkooziin tələə oninii redaagciin şataar, udiin kədəə toskondoki soninuudiin kədəlməri- opiratiiv kətəlbəri ba r kaaganagyi, aikoomiin giin təbiin emkinyydees 0-20 teleelegçed jabadag „Gegeereliin zam“ geze oninii kədəlməriiigi şinedtyyniigee azakuin ba ulas təriin çanartai kampaaninuudiigi emkidkegçe kədəlmərilegçe ba udaridagça bolgoko tukai negeç sanalaa tabiaagyi, ene kurca zebsegiin kazuugaarani alas garadag baina.

Nutagiin namiin yyrees ekilen aimagiin sonini redaagca ba aikomiin kebleliin seegter kyrtel kaniin soniniigi olşoodog ygei baikada, kenii zygees kaniin sonin tukai sanalaa tabika geeşeb??

„Gegeereliin zam“ geze sonindo biçegçed tonç əcəəkən, kədəə biçegçediin dunda oilguulamziiin ba nebtereliin kədəlməri ton cula, kaniin sonindo biçesen zyilyydni 1-2 kynii biçesen baidag azai. Kaniin sonindo tolilson zyilyydte jamarç kemzee abtadag ygei, karin kaniin sonondo biçegdesen zyilyydiigi „koro yşeegiin“ erkees biçegdesen geze toologdoko zigşyyritei aaşanuudiigi zarim kolkoozçodiin ba komuniistanuudiinç zygees garadag baina.

Uçar iimees, deere dursagdasan alduu dutuunuudiigi oiriin cagaa zasaza „Gegeereliin zam“ geze kaniin sonini kədəlməriiigi yndeseeriini şinedkeze, untaza baigaa redkolleegiigi ba namiin yyriigi seriyylke ba „əərəə bytekede“ naidaza baigaad, kaniin soninii kədəlməriiigi unagaagçadta katuu kemzee abagtii.

„Gegeeraliin zam“ geze soninii redkolleegiigi şineer sungaza, tus soniniigi socaliis baiguulaltiin froontonuud deere yenekeer udaridagça emkidkegçe ba kətəlbərilegçe bolgokiin tələə D-Ydiin aikomiin kebleliin seegter ba „Kolkooziin tələə“ geze redaagciin zygees buşuu sanamzaa tabiza eris kubilalta zaa bol kiike ton çukala.

Komsomooliin.

Kaniin soniniigi cegnedeg ygei aaşatani butacokiko.

Aga, Cogto—kangiliin somonii zəbləliin dergede, kaniin soniniigi gargaka geze kelceed, tedeni nege ziliin kugacaa dotor negeç noimor gargagdaagyi, zəbləliin tyryy I,Cerenii ba bişeç alban kaagçadiin zygees kaniin soniniigi cegnedeg ygei aaşa yzyylen, ulas təriin çanartai kabariin tarilga, maliin tərəlgə ba oroonii kampaaninuudiin keçeneen əngərgəgdəzə byke kədəlmərinyyd bol „əərəə byteke“ josoor jabuulagdaza baina.

Uçar iimees dursagdagsan zişgyyritei jabadalaa darui cagaa usadkaza, zəbləliin ba kolkoozuudiin brigaadanuudiin dergede zaa bol kaniin soniniigi emkidkeze, ulas təriin çanartai byke kampaaninuudiigi jabuulkadaa kaniin soninoor kurca zebseg kiikiigi Cogto kangiliin bolşoviiguudiin medekeni çukala bolbo.

Kolkoozuud ba zəbləlyydiin dergedeki kaniin soninuudiigi emkidkeke ba ygei gazaruudta oiriin cagaa bii bolgokiin tələə aimagiin „Kamtiin Azalça“ ba bişeç emkinyydiin ankaral tabikani ene ədəriin daiçalkii asuudal bolbo.—

Ynenii gabşagai Somoço mergen

Aimagiin soninuud bol kaniin soninuudiigi keçeneen kətəbərilənəb??

Tyykete kojordugaar tabanziliin tyryyçiin ziliin kabariin tarlgiigi ba mal azaliin niilyylelge ba tərəlgiin kampaaninuudiigi amzaltataigaar əngərgəkiin tələə byke kolkoozuudiin ba kədəə toskondoki kaniin soninuudiigi tuiliin ərgəər keregleze, tedenii kədəlməriiigi şiidken tabika tukai manai „BM Ynen“ soninii maarta 15 nii 61(918) dugaarta tuskai zyil tolilogdoson baika zuuraa keçeneen kədəə toskondoki kaniin soninuudiigi sainaar emkidkeke tukai namiin yyryyd ba aimagiin son inii redaagcanuud oroldozo baninab geke juum bol, manai biçegçediin biçegyydees medekede Agiin aimagiin „Kamtiin Azalça“ ba Deede Ydiin „Kolkooziin Tələə“ geze sonini redaagcan udiin əmənəəs jamarç kədəlməri jabuudag ygei doodo şatiin kaniin soninuudiigi emkidkeke tedenii kədəlməridə opiratiiv kətəlbərieer kangadag ygei baina geze cokom medeke bolno.

1933 onii janvaari negenees ekilen ene edər kyrtel, „K-A“ ba „Kolkooziin tələə“ geze soninuudiin dugaaruudta, kədəə toskondoki kaniin soninii şinzelel geze negeç zyil tolilson ygei ene bol tedeenii jabuulza baisan byke kədəlməriiigi gereçelze əgəlcənə.

Bişe aimaguudiin soninii redaagcanuud urida jabana geze barimtalka negeç faagta ygei geze medeke keregtei, basa kədəənii ba kotiin namiin yyryyd bol kaniin soninii kədəlməriiigi saizaruulka tukai opiratiiv kemzee abadag ygei, ene kədəlməridə kariuucalgataibdi geze medekeç ygei, uçaruud nege bişe tokiooldodog baina.

Uçar iimees aimagiin namiin komiteediin kebleliin keregiigi erkilke seegteryyd bol, kaniin soninii kədəlməriiigi bolşoviig josoor şinedken tabika tukai buçuu kandakaas gadana, kizkomiin dergede fevraali sarada bolson redaagciin kədəlməriçediin negedygeer zəbleenii togtoomziigi bejelyylke tukai kemzeenyydiigi abkaar bolood baina şuu.

Soc məriicəənii geree biçeg batalaba

(Kori)

Doodo-Kyrbiiin somonii „Internacionaal“ komuuna bol Jirbaanobiin neremzite arteeltei kojordugaar tabanziliin ankadugaar kabariin bolşoviigiin tarilgiigi çanariin ba toogiin talaar tegşe amzaltatai emkileze 20 konogiin turşa dotor dyyrgeke geze soc-məriicəegiin geree biçeg batalaza şalgan kinaza baikiin tula kojor talaas etegemziteniigi tomilobo.

Bişe kolkoozuud enyynçilen soc-məriicəəgiin doldimiigi badaruulagtan!

Ynenii brigaada

Bodonguudiinkin sain beledkeze baina.

Bodonguudiin somonii „Şine Zam“ geze kolkooz bol 1933 onii bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilgada sain beledkeze baina gebel tarilgiin yrgelziin 2 brigaada emkidkeze koorondoni socialiis məriicəənii geree biçegyydiigi batalasan ba yrisenii zasiigi cəm baiguulaza maşiina zebsegyydee brigaadanuudta bekizyylen əgtəsən baina.

Gadana kolkooziin edebkited ba komsomool zaluuçuud tyryytei gabşagai yyskelgenyydiigi gargaza „Ogtiaabri“ arteeliigi soc-məriicəədə urisan baina.

Ynenii gabşagai Kilogo.

NAMIIN GRYYPEDE jikeken sanal tabika

Namiin doodo şatiin salbariiin kədəlməriiigi baicaan yzeke sarads Deede-Ydiin PVRZ - iin namiin emki ba „Buriaadiin gigaanta“ gazeediin redaagca bol, soninii kuudasan deere namiin emkidekegçediin eçene zəbləə neeze, namiin doodo şatiin salbari - namiin gryypiin kədəmərii igi baicaan yzeke jabadaliigi emkidkeze ekildzei.

Nen tyryylen yge egtəzə, eşene zəbləən deere jarigçad — namiin emkidkegçed juu kelneb gebei namiin doodo şatiin salbariiin kədəlməridə yliger zeşee abamaar gryypenyyd baika jum. Tedenii negen bolko nək. Toloviin gegçigryypede 3 namiinkin baikiin deere 14 kyniigi kamtaruuladag baina. yiledberiiin daabariigi kei zerge gyicedkeze baisanaa edər byri zəbləzə, dutuu dunda zyilyydee zasan zalaruulkiin kemzee abadag, enyynii açaar nək. Toloviinii brigaada bol, maartiin təsəbiigi 130 % gyicedkesen baina. Maartiin 21 nii edər Sokoloov gegçe kaircag kadaasa kuluugaad jabasaniigi bariza, tere doroni kelceed keregiini şyyke gazarta jabuulsan baina. Mən, Daniilov Griinçenko ba Gavralenko zerge namiin emkidkeçediin kədəlmərəə sainaar jabuulsanii zabşaanda barilga-sangiin təsəbəə elyybçelen, komuniistanuudiin manlaika yyrgiigi batalan karuulaza baika jum.

Enyynii kamta, namiin blieediigi karmaandaa kieed, angiin daisanil-lama, niudarganii keregiigi jabuulza, baisan uçar tokioldoko baiba, Ryçanooviç — „komuniista“ bol, 4-dygeer proraabta „namiin emkidkegçe“ neretei kədəlmərilekiin kamta, barilga—sangiin təsəbiigi şaraas sarada gyicedkedeg ygei baikada, şalgan yzeke tedenii dundaas angiin daisanii casardasan ba niudarganii teleelegçe Ryçanoobiç gegçiigi kajaad baikada odoo təsəbəə erçəmtei gyicedkeze baina.

Enyyn deerees baicaan medkede kaana namiin gryype sainaar kədələzə namiin niitiin kədəlməriiigi sainaar jabuulnab, tende barilga-sangiin təsəb gyicedkegdeke baina şuu.

Enyynii kamta, namiin doodo şatiin salbariin kədəlməriiigi daiçalkui josoor tabika ba zokioon baiguulkajabadalda namiin yyryydkam orzo çadaa ygei baina Avtograaziin namiin gryypiin emkidkegçe nəkər Griiçensko biçekedee emkidkegçe bolgozo kojor doloon konogiin urida tomilson baigaa. tyyniigi namiin yyriin sekritaar 3 konog əngərsənii koino duulgasan tiigeedç todorkoi zaabari əgəə ygei ba yprableeniiin namiin gryypiin emkidkegçe nək. Bogojaleeskii biçikedee: „nadada ba Kyriatovto doodo kədəlməridə kabaadan orolcoko bolomzo olgogtii; - geze biçeke zerge baidaluud derees baicaan yzekede namiin doodo şatiin salbarida gyiced ankaral tabigdaza, komuniistanuudiin kyçiigi zəbəər kubaaka jabadal emkidkegdeze çadaa ygei baina.

Tiigeed baikada, Buriaad—Mongoliin MK ba MKK iin kamtarsan pleenymiin togooliin udkaar „namiin doodo şatiin salbariiin kədəlmriigi yndeseereni saizaruulka ba zokioon tabiza, emkidken-baiguulka namiin niitiin kədəlməriiin gol ankaraliigi ceeke brigaadada şadarduulza tabika“ — gesen josoor PVRZ—iin namiin emki bol, ene baicaan yzeke saraar daşaramduulan gynzegei ularil kiize, namiin niitiin kədəlməriiin nələəgeer byke kədəlməriçeniigi kangaza, angiin seremziigi deere ərgəzə, namiin zinkeni şugamiin tələə tesengiigeer temecen zagcaza, kojordugaar tabanziliin ankandugaar ziliin urida tabigdaad baisan—yiledberiiin byteeciigi 26 kubiaar deşelyylke ba əəriin yniigi 15 kubiaar kim taruulka gesen zoriigiigi kereg deere bejelyylke kereg bolno.

Z. Baldanzabon

Elegtriin staancanuud deere koroto syidkel kiisenii tukai gemiini todoruulka kuud

(Tobçclon biçesen)

„Ene teserelgenyyd bolbol SSSR-iin elegteriin staancanuudiigi ebdeke ba ene staancanuudaas elegtriin kyçe abagça ulasiin zavooduudiigi azalaas gargakiin zorilgo tabisan, kende aza yiledberiiin sisteemedeki ulasiin alban kaagçadiin dundaki beleg etegeediin koroto syidkeliin jabuulganuudiin yre men geze syyliin yjede jikeken elegtre staancanuud (Moskvaagiin, Çiliaabinskiin, Zyyjeviin ba Zlatoystoviin) deere tokiooldoson kede keden genetiin ba udaa daraagaaraa dabtaza baisan teserelyydiigi OGPY-iin zygees kiisen merdelgeer togtoogdobo"

Teb gyicedkeke komiteed ba byke orosiin Teb gyicedkeke komiteed kojoriin Izveesti" dotor 1933 onii maartiin 14 nii eder tolilogdoson OGPY-giin kuuliiin josonii medeecel dotor kelegdesen baina.

Ene medeecel dotor kelegdesen josoor merdelgiin ilerkeileseni:

„Aangliiin" „Metropoliteen Viikkers" geze fiirmetei batalsan gereegiin josoor, SSSR-iin elegtriin aza yiledberiin oronuudta teeknikiin tusalamza yzyylke geze SSSR-te kedelmerileze baisan, dursagdagça fiirmiin zarim kedii alban kaagçad bol ene koroto syidkeliin jabuulgada idebkitei kamaadalcasan baina".

Korloliin belegiin kubiskalda esergyy jabuulgiin juun baisaniigi caaşani merdelgeer ilerkeilegden togtoogdosoni;

Negedeki: Zeblelte ulasiin aza yiledberiigi korlon tasalduulka ba zeblelte ulasiigi suladkaka zorilgoor tekeerelge zebsegyycil̨i gemteeke jabadal.

Kojordoki: Ceregiin ba ulasiin çanartai niuuca medeenyydiigi ulasta korlokiin tula cugluulsan ba kereglesen jabadal.

Gurbadaki: Kubiskalda esergyy korloliin jabuulga bejelyylkedee idelge absan ba ulasiin elegtriin staancanuudiin zarim alban kaagçadta idelge egsen uçaruud.

Kereg dotor baisan byke barimtaanuudiigi şalgaka ba teeknigiin talaar cegnekiin tula RSFSR-iin prokyratyyraas togtoogdoson eekspertiin komiis bol byke şinzelen şalgagdasan teserelyydiin negen gebel zigşyyritei salan baidalaas ese gebel ceke syidkeleer tokiooldozo baisan baika gesen tobçolol gargaba.

I. Zlatoystiin elegtriin staanca deere erkilegdesen koroto syidkeliin jabuulga

Zlatoystiin elegtriin staanca ba Zlatoystiin metalyyrgiin zavood deere keden ziliin kugacaada ba tuskailabal 1931-33 onuudiin yjede motooruud, kotiooluud, nyyrse eggdeg maşiinuud ba busa aggregaaduudta kedan teserel bolson baina.

Teserelyydiin tokiooldosonii ulamaas Zlatoystiin elegtriin staanciin naçaalnig inzeneer Gyysev gegçe kariuucalgada kabaaduulagdasan baina. Inzeneer Gyysev bol Zlatoystiin elegtriin staancada korlol kiigçe beleg emkidkesendee ba teserel kiiseniigee telee Magdonaalida Vilijaam geze aangliiin inzeneerees menge absandaa gemteigee mederebe.

Gyysev bol kubiskalda esergyy jabuulga idebkitei jabuuldag bolsoniigoo ekiigi aangliiin „Mitropoliteen Vikkers" geze fiirmiin alban kaagça Magdonaalida gegçiin Zlatoystiin elegtriin staancada jiresen yje bolko 1929 onii syyliin yje geze elerkeilene,

„Magdonaalidatai bairadani nege uulzakada minii, tere, Magdonaalida bol Zlatoystiin zavoodiin kedelmeriiin tukai medeenyydiigi cugluulkiigi nadada duradkaasan" geze Gyysev meşkeberiee egebe. Gyysev bol niuuca tagnuul (şpionaas) kiikee zebşeeze, gemte jabuulgiingaa telee kelese abça baikiingaa tukai Magdonaalidaas naiduulagdasan baina. Ene kereger kariuucalgada kabaaduulagdasan Magdonaalida bol Gyyseviin egsen meşkeberiiin zebiigi tyryyçiin asuulta deere mederesen azai.

„Zlatoyst jiresenees koişo naima arba tukai sara bolood baikadaa bi bol Gyysevtei niuuca ygei ceke jarildadag boloosomdi. Zlatoystiin zavooduudiin ceregiin yiledberinyyd, elegtriin kyçeer kangaka jabadaliin keçeneen baisanii ba busa zyilyydiin tukai medeenyyd nadada keregtei geze Gyysevte ceke kelesen bainab" geze Magdonaalida meşkeberiee egebe.

Kenii daalgabariaar Gyysevees medee abaasamta gesen asuudaliin tabigdakada, Magdonaalida bolbol „Metro Vikkers" geze fiirmiin montaaziin (tekeerelge todkolgo) akalagça inzeneer baisan Torntoon gegçiigi zaaba.

Gyyseviin niuuca tagnalga kiike jabuulgiin şinze ba kemzeenyydeni tyynii Magdonaalidaas abça baisan zaabarinuudiin josoor kubilgagdaza baisan. 1) Zlatoystiin zavooduudiin elegtriin kyçeer keçeneen kangagdaza asuudaluudta ba elegtreer kangaka jabadaliigi şinedken baiguulka geze baisanii tukai. Ene bol kelcee ygei niuuca juma baigasan, uçarani ene bol ceregiin ba oronoo kamagaalalgiin yiledberiiin kemzeenyydiin tukai ilerkeileke zyil men. 2) gancakan ceregiin niuuca kereg bolko jike somonuudiin yiledberiiin prograamiin tukai asuudaluudaar, 3) men ceregiin niuuca zyil bolko jike somonuudiin yiledberiigi ergekekiin tukai asuudaluudaar, 4) yiledberiiin tuskai eere şinzenyydiin tukai asuudaluudaar ba ender çanartai bulad, avtomaşiiniin resoor ba agaariin ongociin buladiin yiledberi bolon men jike somonii beledkeliin tukai asuudaluudaar .bi bol tyynde (Magdonaalidada) medeenyydiigi egedeg boloosomdi" geze Gysev kelezei.

Basa elegtriin staanciin naçaalnigiin tusalagça Sokoloov bolbol niuuca tagnuuliin kedelmeride Magdonaalidatai kolbootoi baiba geze merdelgees todorobo.

Zyyjevkede kedelmerilke bolzo Magdonaalida gegçiin Zlatoystaas oçosonii koino Gyysev Magdonaalida kojoriin kolboo baricaa yrgelzelseer baisan, Magdonaalida bol Riaabova geze ekener ba tyynii kebyydeer damzuulan Gyysevees niuuca medeecel (informaaca) abça baisan ba Gyysev bol Zlatoystiin zavooduud deereki niuuca tagnuuliin kedelmeriiin tukai medecekiin tula Zyyjevke jireze baisan baina.

Gyysev bol Zyyjevees Zlatoyst bucaza jabakadaa Karciinsk staanca deere Torntoon gegçetei uulzaza, tyynde niuuca medeenyydiigi egsen azai.

Gyyseviin kubiskalda esergyy jabuulgiin gol udka çanarani bol Zlatoystiin elegtriin staancada teserel kiisen ba tus Staanciigi ergedkeke kedelmeriiigi koişo tatasan jabadaluud men.

Gyyseviin batalan kelesenii josoor Magdonaalidaas tyynii absan daalgabarinuudiigi udaa ilerkeilbel:

1) Mekaniiçeski zavoodto jike somonuud ba irete zebseg byteen gargaka jabadaliigi kasaka.

2) metalyyrgiin zavoodto ender çanartai bulad bolbosoruulan gargaka jabadaliigi kasaka.

Magdonaalida bol ene meşkeberiiin zebiigi mederebe.

Korloliin jabadaluudiigi bejelyylke keregte eeriingee kabaadalcasanii tukai Gyyseviin egsen meşkeberi dotor kelegdeseni: Magdonaalidiin daalgabariiin josoor Zlatoystiin metalyyrgiin daalgabariiin josoor Zlatoystiin metalyyrgiin zavoodto kiigdesen korloluudiigi udaa ilerkeilbel:

1) Temer kabtilgadag (prokaatna) ceekiin jikeken soortiin staanigi jabuuldag motoor bol 5 bnjuu 6 dakin azalaas gargagdasan Aavgustada motor bol ene teserelyyditn ulamaas booltojgondo orozo 20-25 konog barigdaasan.

2) Zlatoystoviin elegtriin staancada №8 (togoon) kotiool bol bailgagdaçoson.

3) Motooriigini buruugaar suulgaka ba şydetei celiinder saba mete begeed arzagar subalaatai damzuulan dotoroni biçiikan temer jumanuudiigi kiike zamaar 1931 onii syyliin yjede nyyrse egegçe maşiina azalaas gargagdasan baina.

4) kereglezе bolko ygei muu keregseelyyd geiçe geze kotiooliin kuçaltiigi bulad kailuulka peeçede (marteen) ilgesenii ulamaas №11 kotiooliigi tekeeren todkoko (montaaz) ba elegtriin staancada azalda oruulka jabadal koişo tatagdasan.

Asuulgasan Magdonaalida gegçiin meşkeberiee egseni:

„Zeblelte zasagtai temeceke temeceliin zebseg bolgozo, yiledbetide ba tyynii ylemze çukala gazaruudtani teserelge kiike jabadaliigi keregleke josotoi geze nileed oiro baricaatai bolood baikadaa Gyysevte zaabarilan kelesemdi".

Motoor gutaan ebdeke jabadalda kyçenii staanciin naçaalnigiin tusalagça sokoloov kabaadalcasan baina.

Udaaki korlolgo bol Magdonaalidiin daalgabariiin josoor nyyrse egegçe maşiiniigi azalaas gargasan jabadal baisan. Tiime zaabari bol tyynii zygees Gyysevte ynekeer egtesen geze Magdonaalida batalaba. №№ 1, 2, 8 ba 11 kotiooluudiigi azalaas gargaka gesen daabari Gyysevte egeesembi geze Magdonaalida bol Gyyseviin niuur deere batalan kelezei. Ene daalgabari gyicedkegdesen baina.

Ene uçariin tukai Magdonaalida gegçiin meşkeberiee egseni:

„Bi bol dursagdagça zavooduudiigi elegtriin kyçeer kangaka ja badaliigi ceke sandargaka gesen daalgabari emenee tabiza baigaasambi, uçarani ene jabadal bol ceregiin yiledberinyydiin kedelmeriigi uragaaka josotoi baigaasan".

Korlogçodiin belegiin Zlatoystiin elegtriin staanca deere jabuulza baisan zigşyyritei jabuulga bol maşiinanuudiigi azalaas gargaka jabadalaar kizagaarlagdaka ygei, karin dain baildaanii tokiootdobol ebderel kiike gesen beledkel kiike jabadalda zoruulagdasan baizai. Magdonaalida bol dain baildanii tokiooldobol staancanuudiin tekeerelgiigi azalaas gargakiin tula keregleke jabuulganuudiigi nadtai zebşelden kelceed, dain baildanii sonoskogdokodo staanciin ton kariuucalgata gazaruudtani teserelge kiike gesen ceke daalgabarinuudiigi egeesen geze Gyysev bol Magdonaalidiin niuur deere baikada kelebe. Gemnegdegçe Magdonaalida gegçiin meşkeberiee egseni: „Ene asuudaliin tukai Gyyseviin keleseni minii egsen zaabarinuud men"

Gyysev ba Sokoloov kojor bol kubiskalda esergyy, korloliin ba niuuca tagnuuliin jabuulgiingaa telee Magdonaalidiin zygees kelese abça baisan. Magdonaalidaas 2 aas 3 mingan tekerig kyrtele menge abaasamdi geze Gyysev kelesen ba Sokoloov bol men menge abasan baina.

1) Magdonaalida bol tekeeren todkoko (montaaziin) kedelmeri kiize baisan gazaruudtaa nadada ba minii daalgabariaar medeenyydiigi ynekeer cugluuldagsan, 2) Zlatoystiin ba Zyyjeviin rajoonuudiin medeenyydiigi Magdonaalidaas ynekeer abaasambi, 3) Gyysev bolbol Zlatoystiin elegtriin staanciin kedelmeriiin tukai medeenyydiigi cugluulkiin tula Magdonaalidada kedeldeg kyn geze T o r n t o o n m e d e z e baigaasan geze Torntoon meşkeberiee egbe. Niuuca tagnuuliin medeenyydiigi (informaaca) egçe baisan kynyydte kelese ekiin tula Torntoon menge egeesen geze Magdonaalidiin meşkeberiee egseniigi Torntoon batalzai.

Zavooduudiigi kedelmerileze çadaka ygei bolgokiin tula elegtriin staancanuudiin kyçenyydiigi kagastaa orotoloni kasaka gesen tesebeni bejelyylegdeze baisan juma, Torntoon enyyniigi saişaagdasan geze Gyysev bol Torntoonii niuur deere ba kada maartiin 15 nii eder meşkeberi egsen baina. Torntoon enyyniigi saişaazai.

„Teseb manai ynen busa baika, uçarani Çiliaabinskiin elegtriin staanca bol elegtriin uraskaliigi tasaldal ygeigeer egçe baika biize geze bidenii sanaagaa zoboko yndese ygei, ene uçar bol bidenii sanaa zobooko josogyi, uçarani Çiliaabinskiin elegtriin staanca bolbol manai neleende baina geze enyynteigee kamta tere keleesen" geze Gyysev meşkeberi egbe.

II. Çiliaabinskiin ulasiin elegtriin staanca deere kiigdesen korlol

Gemnegdegçe bolgogdon kariuucalgada kabaaduulagdasan Çiliaabinskiin elegtriin staanciin akalagça inzeneer Vitviickiin meşkeberiee egsen deerees, 1931 onii ogtiaabriiin syyliin yjede elegtriin staancada jikeeken teserel bolson baina. 1932 onii kabariin yjede elegtriin uraskaliigi bogonioor kaasanii ulamaas kotiooliin toog cugluuldag motoorto teserel bolson. №1 aggregaadta kede keden dutamag zyilyydiin tokiooldosonii ba tuskailbal generaatoriin kemees keterkeigeer kalaaza baisanii ulamaas staanca bolbol generaatoriin niuur taliin keregselyydiigi şalgan yzeke zailaşa ygei çukala geze elegtreimportodo medeecesen baina. Ene dutuu dunda zyilyydiigi şalgan yzekiin tula Torntoon bol 1931 onii ijyyni sarada Çiliaabinskiin elegtriin staancada jiresen baina. Torntoon bol generaatoriigi şalgaza yzeed kenees keterkeigeer kalaza baisanaas ajuul bolko ygei geze sanaa amarzuulan kelesen azai. Staanca deereki keregiin jamar baisanii tukai medeenyyd (informaaca) fiirmede keregtei baina geze torntoon bol Vitviickitei jarildakadaa kelesen baina.

„Torntoonii kelesen medeenyyd bol jamar teriin kereg ba imagta jamar zorilgo gyicedkekiin tula "Metropoliteen Vikkers) fiirmede keregledeke baisaniigi bi oilgonob Torntoon bol tiime medeenyydiigi cugluulka jabadaliigi erkilze baidag busad kynyyd ba emki baiguulganuudta medeenyydiigi dazuulagça men geze bi medeze baigaasambi" geze Vitviicki kelebe, Medeenyydiigi (informaaca egçe baikadaa sain kelese abça baikaç geze Torntoon bol Vitviickede ygee egsen baina.

Vitviicki bol korloliin jabuulga kiiseniigee telee kamtadaa 6900 tekerig absan baina. Magdonaalidada Vitviickiin damzuulan egsen biçegyyd dotor Çiliaabinskiin elegtriin staanca deere korloliin kedelmeri jabuulka ba tyrbiinenyydiigi azalaas gargaka geze korlogçodiin belegiin teleblen zokioozo baisan tesebyyd baisan baina. Vitviickiin kelesenii josoor Çiliaabinski elegtriin staancadaki korlogçodiin belegiin zorilgonuud bolbol staanciin kegzeltiigi koişo tataka ba staanciigi aşaglan keregleke jabadaliigi tasaldal ba teserelgenyydteigeer jabuulka gesen jabadal baisan aad, ene zorilgo bejelyylegdeze baisan baina. Korlogçodiin beleg bol dain baildaanii tokiooldobol bejelyylke geze zokioogdoson prograamatai baizai. Kubiskalda esergyy beleg bol zarim kedii ebdereliin jabuulganuudiigi gyicedkeze baikatagaa kamta, dain baildaanii tokiooldobol byke elegtriin staanciigi azalaasani gargaka jabadalda tulguuri yndese bii bolgoko gesen zorilgotoi baisan azai.

III Zyyjeviin ulasiin elegtriin staanca deere kiisen korlol.

Zyyjeviin elegtriin staanca deere tokiooldoson kede keden teserelgenyyd bolbol eekspertiin komiisiin teeknikiin cegnelgiin josoor, maşiinanuudiin teseremeer baidaltai baisaniigi gereçelne. 1931 onii sentiaabri sarada Zyyjevke acaragdasan maşiiniigi Magdonaalida bol tiime baidalda kyrgesen baina. Zyyjeviin elegtriin staanca deere udaan kugacaa dotor teserelge bolzo baikaar baidal togtooko gesen zorilgo menee tabiaasambi, geze Magdonaalida bol eeriingee meşkeberi dotor kelezei. Tyynii eeriini batalsanii josoor ene zorilgoni nileed jikeken kubiaaraa gyicedkegdeze çadagdasan baina.

Magdonaalida bol tyrbiiniin ceekiigi daagça inzeneer Kotliaarovskiin idebkiteigeer kabaaduulza, korloliingoo jabuulganuudiigi bejelyylze baisan azai. Kubiskalda esergyy jabuulgiingaa telee kelese abaasambi geze Kotliaarovskiin meşkeberiee egseniigi Magdonaalida bol Kotliaarovskida 1000 tukai tekerig egeesembi geze batalaba.

IV Ivaanovskiin ulasiin rajoonii elegtriin staanca deere kiisen korlol

Ivaanovskiin elegtriin staanca deereki korlol bolbol „Metro-Vikkers" fiirmiin alban kaagça inzeneer Nordvolltoi kamtaraza, Ivaanovskiin elegtriin staanciin eksploataaciin tasag erkilegçe inzeneer Lobaanoviin emkidkesen zarim inzeneer teeknikiin byridesen korlogço belegees erkilegdeze baisan azai.

Lobaanoviin kelesenii josoor Nordvooll bol tyryyçiin eelzeende jamar tekeerelge gemteeke josotoin tukai zaabari egsen baina. Tyrbiinenyydiigi ebdeke kemzee jabuulganuud teleblegdesen baina. Lobaanov bol korloliingoo jabuulganuudiigi bejelyylke keregte kubiskaliin emene Lobaanoviin ecegiin zavoodto kedelmerilze baisan maaster Leebedev, akalagça teeknig Ygriyymov ba gagnuurça Kitaajev gegçediigi kabaaduulsan azai.

Motoornuud ba kotiooluudiin ynete reşootkonuudiigi cag yrgelze azalaasani gargaza baisanaa, motooriin podşiipnigiigi ba kotiooliin tezeeliin nasoosiigi eleseer zoriuuta şoroi bolgozo baisanaa, № 5 kotiooliin utaa tatagçiin motoor azalaas gargisanaa, enyynii ulamaas motooriin boolto ba № 5 kotiool kojoriin azalaas garsaniigi busa jabadaluudaa Lobaanov bol meşkeberiee ekedee mederebe. Dain baildaanii sonoskogdobol, Ivaanovskiin elegtriin staansiin byke tyrbiinyydiigi azalaas gargaka jabadaliigi beledkeke gesen zoriigo Nordvooll emenee tabiza baisan juma geze Lobaanov keleesen geze Leebedev meşkeberiee egbe. Kubiskalda esergyy korloliin jabuulganuud bol idelge eke ba kelesetke arganuudaar bejelyylegdeze baisan. Lobaanoviin kelesenii josoor tere bol eeree 5000 tekerig abasan baina. Ivaanovskiin elegtriin staanca deereki korloldo Torntoon gegçeç kabaadasan baika juma. Nadiigi Torntoon bol korlolgodo kabaaduulsan juma geze Ivaanovskiin elegtriin staanciin tosonii traansformaatoriin aza akuin maaster Ziiverte gegçe meşkeberiee egbe. Goorkiin elegtriin staanca deere „Metro-Viikkers" fiirmiin transformaatornuudiigi tekeeren todkozo baikadaa Ziivert bol Torntoontoi anka tyryyn tanilcasan baina. Ziive bol korlol kiikiin tukai gee daalgabariigi 1930 nide Torntoonoos abça gee kamta men Torntoo tekerig absan baina.

1931-32 onuudiin Ziivertc gegçiin korloliin erkiisenii ulamaas Iva elegtriin staanciin elegtri relgede kede keden tese bolzoi. 10 sariin kugaca tosonii şizemyydte 15 te kiooldoson baina.

V. „Moseneergo" gedegiin sistee orogço elegtriin staancanuud deere k korlol

1927 onoos 1932 on kyrteleki zilyydiin kugacaada „Moseneergiin" elegtriin staancanuud deere keden teserelge bolson baina. Ene teserelgenyyd bolbol „Metro-Viikkers" fiirmiin alban kaagçadta kamtaran jabuulgaa kiize baisan Sykoryyçkin, Kraaşennikov ba Zoorkin geze inzeneeryydiin korloliin yre men azai. 1929 on dotor eldeb tereliin medeenyydiigi cugluulkaas gadana, Torntoonii zaabariaar 1931 ondo fiirmees egteze baisan tekeerelgenyydiin keden dutuu dunda zyilyydiin tukai duugai baidag baitala eeree bejeeree ebdereliin kedelmeride oroosombi geze Sykoryyşkin meşkeberiee egbe.

„Torntoonii ceke daalgabariaar, tyryyçiin Moskvaagiin elegtriin staanciin generaatorto teserelge tokiooldulkiin tula bi eeree № 26 ba 272 generaatoruudiin nege faarata kabeelinuudiin (olon proovolokoor kiisen elegtriigi uraskuulagça proovoloko) tuulgan gadariigi sabaatai kolbuulsan bainab, enyyn deerees generaatoruudiin negeni eceslen azalaas garka josotoi baisan gebeç, gancala ked nii seremziin açaar ene yre garaa ygeisen" geze çkin kelezei.

„Melro-Viikkers" fiirmii gça montioor Oleinikov kolboo baricaa kiize T nerees Oleinikovoos 500 absan Kraaşennikov geg liin kedelmeri jabuuls Akalagça inzeneer Zorin seneergiin" staansiin jire kegzeltiin tesebiin tukai nyydiigi egçe baisan. men Kraaşennikov mete 27 tyrbiinenyydiin mot kedelmeriiin kyrzenyydi dunda gemeltei zyilyydi za baisan begeed, ene deni keden teserelge tok san baina.

„Metro Viikkers" fiir şakam zilde alba kaasan kov gegçe tuskai yyrge sen. Fiirmenyydiin zari meriçed ba tedenii nuta uudta baisan aagentanar rondo kolboo kiize, ter korloliin kedelmeri jabuu na.

VI. Bakuugiin elegtriin staancada k korlol

Bakuugiin elegtriin staancada „Metro-Viikkers" fiirmiin tyrbogeneraatoruudta basa keden teserel genyyd tokiooldoson baina. „Tyrbiine dotor usanii ceceren orosonii ulamaas 1928 ondo tyrbiinede teserel tokiooldooson" geze Oleinikov meşkeberi egbe. Torntoon bol ebdereliin kedelmeriiin tukai Oleiniktoi jarildaza, ene teserelgiigi inzeneer Kyşni emkidkesen juma gesen baina. Tyrbiine dotor usa oruulsanii şaltagaanaar teserel bolbo, ene bol gancala koroto sedkeleer zoriuuta tokiooldulza bolko kereg geze Kyşni mederen kelezei.

Neeftiiin (gazariin tosonii) olzoboriiin eseltiigi zogsookiin tula, ilangajaa „Kraasna Zvezdaa" geze elegtriin staanciin tekeerelgiigi gemteeke zailaşa ygei çukala geze Kyşni keleesen geze gere jaanoviin egsen meşkebe dorono. Kyşni bol ene „Metro-Viikkers" fiirmiin ene keregeer kariuucal baaduulagdasan inzeneer te basa niuusa tagnuul k san. „Metro-Viikkers" fiir ka kiigeed, SSSR dotor e ze baisan tagnalgiin ked Torntoo udaridaza baigaa ntoon ene niuuca jabuul sa orolcozo baisan Monk çe bol teleenii gazariigi baisan juma. Torntoonii Tusalagça ba niuuca T kedelmeride kabaadalca inzeneer Kyşni men. SSSR dotor niuuca tagnu baisan gol beleg men g donaalida bol maartiin 12 egsen meşkeberi dotoroo baina.

* * *

Erkelen Kytyyzova bol 1927 onoos koişo „Metro-Viikkers" geze fiirmiin teleelke gazariin biçeeçe baisan baina. Tere bol „Metro-Viikkers" dotoroo eeriin kyn geze toologdozo, byke kubiskalda esergyy kedelmeriigi medeze baisan. Gemnegdegçe Kytyyzova gegçiin meşkeberiee ekeni:

„Torntoon, Kyşni, Magdonaalida, Monkgayz ba t e l e e l k e g a z a r i i n b u s a d a l b a n kagçad bolbol fiirmiin aşag tusa ba daalgabarinuudtai keregees gadana, basa nege ondoo niuuca kedelmeri erkilene geze ajaar 1930 ondo azagladag bolosombi. Tede bol nadada tanigdaka ygei zeblelte ulasiin erketedtei niuuca jaraldaanuudiigi kiideg darui daruikanda tasalganuudaa dororoosoni kaagaad b a i d a g , niuuca temdegyydiigi kiided baigaasan).

Keden ziliin kugacaada kedelmerileed baikadaa Kytyyzovaa bol (ene kynyyd bol ulas teriin ba ediin zasagiin niuuca tagnuul kiize, cugluulsan medeenyydee Aangli ilgene gaze tobçoloson) baina.

„Tere eeree ba Aangliiin busad inzeneryyd bol menge teleze teeknigyydeer damzuulan ulas teriin ba ediin zasagiin çanartai niuuca medeenyydiigi cugluulnamdi geze ecesiin syylde Torntoon nadada kelesen" geze Kytyyzovaa meşkeberi egbe.

Ebdereliin jabuulga kiike keregte Aangliiin inzeneeryydiin kabaadalcasanii tukai asuudalda Kytyyzovaagiin meşkeberiee egseni:

„Niizegoorodiin kotiin Zyyjebiin elegtriin staanca, Leeningraadiin ba Bakuugiin elegtriin staancanuudiin tyrbiinenyydiigi gemteeke tesebyydiigi Torntoon ba Monkgayz kojoriin zokioozo baikiigi keden dakin sonosoosombi".

Kytyyzovaagiin egsen meşkeberiin josoor, Tornotoon ba fiirmiin busad alban kaagçad bolbol „Metro-Viikkers" fiirmiin Aangli ba SSSR kojordoki eekspoortiin (gadagça gargaza kudaldaa kiike tasagiin direegter zonkilogç ds gegçede medeenyyde ba tyynde medeltei baisa reliin jabuulgiigi udarid bol Torntoon, Mongayr k

Zeblelte ulasteriin jere liin şinzide kabaatai mede men zelelte ulas dotor e ze baigaa jikeken baigu diin tukai medeenyydiigi sanaa Monkgayr bol meş ekedee batalaba. Elegtre kinaltiin tasagiigi erkilegç gegçed Torntoonoos id jabadalda kabaadacasanaa gayz batalsan. Korlogçod ca tagnuulçadiin jabuul baisan kede keden elegte ncanuudta „Metro Viikker ntooriin alban kaagçadiin ren todkoson maşiinanuu ken teserel tokiooldulza keeken gemeltei dutuu z diigi Monkgayç mederez kgayz bol ulasiin bujuu niuuca zyiliin şinzetei m diigi cugluulka, tekeerelgi dundanuudiigi niuusanii t ige eke, tekerelge gemte kidkeke, SSSR iin elegteri canuudta teserelge emkidk daluudta kabaadalcasanaa Gebeç, Monkgayz bol m oldoson ynen uçaruudta, arcaltanuudaas bişe juuç tabiza çadasan ygei. Riça tuskai rajoonuudiin ula baidaliin tukai medeenyy formaaca) cugluulkiigi M zto daalgaza medeenyyd miin alban kaagçadiigi d abça bolno Torntoon m egçe cugluulagdaza byki nyydiigi jamar şinzetei b sonorzuulba, SSSR iin gazar deere erkilegdeze uuca tagnuuliin jabuulgi kgayz bide kojor udarida gaasamdi geze Torntoon beri, Monkgayz ba men T kojoriin jamar kyynyyd b merdelgiin togtoon oloso

Yrgelzelel 3-dekl ni

(Kolordoki Niuuriin yrgelzelel)

...ki; Monkgayz bol kubis-...ida Orosiin orondo udaan ...alna. Ogtiaabriiin kubiska-...eer tere bol Vlaadivostoog ...endees Loondon oçoson. ...i zun interveenciin bolzo ...ide Monkgayz bol bolşo-...ai temecekiin tula Arkaa-...ilgegdeed inzeneriin ce-...n kapitaan bolzo baisan ...ne ekspedicce otriaadt ba-...gayzlin ebtei nekər Rıçaa-...san. Monkgayz bolbol 1917 ...skvaada Riçaanosatai uur-...ani 1918 ondo „Yntellid-...vıste" tagnuul cereg kapi-...ood Riçaardsiin Arkaan-...ı baikada uulzasan baina. ...i apreelida bujuu maida ...bol Meskvaa jiresen, tiike ...e bol kile niuucaar Finl-...şe alkalan garça oçoson ...nkgayz meşkeberi əgbe ...z bol 1919 onoos „Met-...s" fiirmede kedelmerilne. ...i namariin yjede Monkga-...„Metro Viikkers" fiirmees ...en naidalgata bolzo SSSR ...Monkgayz bol 1923 onoos ...miin eksportiin (gadagça ...kudaldaa kiike) tasagiin ...t bolzo tomilogdood bai-...ardsada albaniiga talaar ...baikaar naidatgata bolzo ...aal.

...lokt. Torntoon bol cembiin ...faabriglin ezenii kebyyr, ...orondo teresen aad, kiliin ...rdemde suralcasan. Tere ...i ondo Moskvaa bucaza ...aina. 1918 ondo Vladivos-...damzaza Aangli zugdaza ...SSR te kedelmerilkiin tu-...lagdaza Riçaardsiin zygees ...Viikkers" fiirmede kedel-...abtaza, 1924 onii nojaab-...R jiresen azal. SSSR iin ...prezidiymiin togtooliin ...eere dursagdasanii ynde-...nnegdeze, SSSR iin deede ...uskal--- syydte egtegçed: ...ki Nikolai Petroovic, in-...ekaanig, kronştaadiin ca-...i esergyy bosolgodo ku-...iitelee 1921 ondo 5 zilde ...i kaalgakaar şiidkegde-...amkiitiaar çeleelegdesen, ...bolbol 1927 ondo Zlata-...orlogçodiin kubiskida ese-...egte orood, caaşa laa 1931 ...iliaabinskada kubiskalda ...belegiin udaridagça bo-...kadaa, Torntoontoi kolboo ..., tyyniigee daalgabariaar ...kiike teseb zokiooko jaba-...ijuu tuskailbal SSSR iigi ...eke dain baildaanii magad ...ood baibal, ene yjede, tyr-...diigi azalaas gargaka ge-...lgoor Çiliaabinskiin eleg-...iancada jike ebderel kiike ...beledkelde eereə bejeeree ...a busad inzeneeryy-...aaduulsanii ba enyyntei-...ta staancanuudiin kedel-...emkidkeliigi „sandargaza ...udiigi elegteriin kyçeer ...jabadalda saad uçaruul-...eliin jabuulgada kabaa-...ene jabuulganuudiingaa ...00 teker. idelge abça bai-...ee bujuu RSFSR iin gem ...kuuliin 58-7, 58-9, 58-11, ...n josoor gemnegdene.

...yeev Vasilii Alegseejeviç, ...n deede erdemtei, Zlata-...eteriin staanciin naçaal-...aad, kubiskalda esergyy ...rood baikadaa, Zlaystiin ...n staanciin kedelmeriin ...sandargaka zorilgotoi ku-...esergyy korlogçodiin be-...mkidken oroilson, ceregiin ...n çanartai keden olon ni-...deenyydiigi cag yrgelze ...a, Makdonaalidada egçe ...kede keden ebderel kiisen ...a tagnuuliin ba ebdere-...lmeri kiisenliigee telee ...alidaas idelge absan bu-...SR iin gem unaliin kuu-...7, 58-9, ba 58-11 zyilyy-...oor gemnegdeee.

...goori Aaloert Viiljaam, ...in deede erdemtei, aang ...ua „Metro Viikkers" geze ...n fiirmiin inzeneer kiige ...uraa kubiskalda esergyy ...odiin beleg dotor orood ..., ceregiin ba ulasiin ça-...lanca medeenyydiigi cug-...dailigee Torntoondo egçe ...migaa telee, bujuu RSFSR ...gem unaliin kuuliin 58-6, ba ...dygeer zyilyydiin josoor ...gemnedene.

...vert Juuri Ivaanoviç, gag-..., doodo zergiin erdemtei, ...skiin elegteriin staancada ...lize baikadaa, elegteriin ...genyydiin şine zakiluud ...ovskiin elegtriin staanciin ...şinede kabaatai niuuca ...ydiigi Torntoondo egsen, ...orntoonii daalgabariaar ...derellin kedelmeri kiisen ...ek. idelge bujuu RSFSR iin ...iin kuuli togtooliin 59 6, ...n ba 58-11. dygeer zyi-...josoor gemnegdene.

...rin Nikolai Grigoorijiviç, ...mezaanig, „Mosenergin" ...aza akuin dulaanıgi er-...iin akalagça inzeneriin ...baigaad kubiskalda ...sygtə ərəlgəçədiin nə-

gen baikadaa, Torntoonii daalgabariaar kedelmerilze, Moskvaagiin tvryyçiin elegteriin staanca ba men Oreekoviin dulaanii kyçeer kedeldeg elegtriin staanca kojorto kede keden korloliin jabuulga kiisen ba eeriingee korloliin kedelmeriin telee Torntoonoos 1000 tek. absaniigaa telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuli togtooliin 58-7, ba 58-11, dygeer zyilyydiin josoor gemnegdene.

6. **Kraaşennikov Mikaiil Dmiltrijeviç**, elegtriin enzeneer, kubiskalda esergyy belegte kabaatanii negen baigaad, Oleikin ba Torntoon kojoriin daalgabariaar kedelmerilze Moskvaagiin staancada kede keden korloliin jabuulga kiize, enyyniigee telee 500 tekerig Tontoonoos absaniiga telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuli togtooliin 58-7 ba 58-11 dygeer zyilyydiin josoor gemnegdene.

7. **Kotliarevski Moiisei Livooviç**, inzeneer mekaanig, Zyyjeviin elegteriin staanciin tyrbiinii ceeke erkiilegçiin tuşaal daaza baidag, kubiskalda esergyy belegiin kmaatanii negen baikadaa, Magdonaaliidiin daalgabariaar kedelze, „Metro Viikkers" fiirmees abtasan tekeerelge keregselyydiin dutuu dundanuudiigi niuusan, enyyniini ulamaas staancada kede keden teserelgenyydiin bolson ba korloliin kedelmeri kiiseniigee telee 1000 tekerig idelge Magdanaalidaas absaniiga telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuli togtooliin 58-7 ba 58-11 dygeer zyilyydiin josoor gemnegdene.

8. **kytyyrovaa Aanna Sergeejevna**, dunda zergiin erdemtei, „Metro-Viikkers" fiirmiin kontoorodo sekretaar bolzo kedelmerilze baikadaa, koroloiin niuuca tagnuuliin ba ebdereliin kedelmeri jabuulagça kubiskkida esergyy belegte orood baisan enyynteigee kamta, Torntoon ba aangliin busad enzeneeryydiin daalgabariaar kedelmerilze, niuuca tagnuuliin ba korlotiin kedelmeri kiiseniini telee Gyysev ba busad orosiin inzeneer ba teeknigyyd kelese damzuulan egçe baisanii telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuli togtooliin 58 7, 57-6 58-9 ba 58-11 dygeer zyilyydiin josoor gemnegdene.

9. **Kyşni Dzoon**-„Metro-Viikkers" geze aangliin-Fiirmiin akcioneer, aangliin albata, teeknikiin deede erdemtei, SSSR iin kede keden elegteriin staancanuudt inzeneer bolzo kedelmerilze baigaad kubiskalda esergyy korlogçodiin belegte orolcood baikadaa, ediin zasagiin ba ceregiin çanartai niuuca tagnuul kiize baisan, Bakuugiin elegteriin staancada korlogçodiin kemidkesen, elegteriin tekeerelge keregselyydiigi zoriuuta çanar muutaigaar tekeeren todkoson ba orosiin zarim inzeneer ba teeknigyydiin kedelmerilze baigaad niuuca tagnuuliin ba kedelmeri kiiseniini telee kelese egsenii telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuli togtooliin 58-6, 58-9, 58-11 58 7 dugaar zyilyydiin josoor gemnegdene.

10. **Leebedev Viaçeslaav Jigooroviç**, dunda zergiin erdemtei, Ivaanovskiin elegtriin slaanciin maaster baikadaa kubiskalda esergyy belegiin geşyyn baisan, tekeerelge keregselyydiigi gemteeze baisan ba 900 tek. idelge Magdonaalidaas abasanii telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuli togtooliin 58-7 59-9 ba 58-11 dygeer belegyydiin josoor gemnegdene.

11. **L vaanov Alegsaandr Timofeejeviç**, zavoodiin ezenii kebyyn teeknikiin deede erdetei, Ivaanovskiin elegtriin staanciin ekspoloataaciin tasagiin naçaalnigbaigaad, Nardvooliin daalgabariaar kedelmerileze, Ivaanovskiin elegteriin staancada kubiskalda esergyy korlogçodiin belegem emkidken oroson, keden korlol kiisen ba 5000 tekerig ba men degel Nordvoolloov idelge absanii telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuliin 58 7, 58-6 ba 58- 11 dygeer zyilyydiin josoor gemnegdene.

12. **Magdonaalida Viiljaan Lisne** li, deede erdemtei, aangliin albata. Zlatoysatadaki elegtriin staancada ba zyyjevskiin elegtriin staancada „Metro—Viikkers" fiirmiin inzeneer bolood kedelmerilze baikadaa, Torntoonii daalgabariaar kedelze kubiskalda esergyy bolee giin jabuulgada kabaadalcasan ceregiin ba ulasiin çanartai niuuca medeenyydiigi cugluulza baisan koroto ebderel kiikiin tukai daalgabari ba kamtadaa 10000 tek. tu kai menge egseniigee telee bujuu RSFSR-iin gem unaliin kuuli togtooliin 58-6, 58-7, 58-11 dygeer zyilyydiin josoor gemnegdene.

13. **Monkgayz Allan**, urida baitaaniin aarmiin inzeneeriin ceregiin kapitaan jabasan, teeknikiin deede erdemtei, aangliin albata, „Metro-Viikkers" fiirmiin naidalgata bolzo SSSR-te kedelmerilze baigaad kubiskalda esergyy belegte orood baikadaa kiniin inzeneryyd ba orosiin inzeneer. teekni gyydees seregiin ba ulasiin çanai tal niuuca medeenyydiigi cugluul

san, korlol ba ebdereliin jabuulga da kabaadalcasan, niuuca tagnuuliin, ebdereliin ba korloliin kedel meri kiigçedte kelese eke menge egsen, ba „Metro-Viikkers" fiirmees a tasan tekeerelge keregselyydiin dutuu dundanuudiigi niuu saniini telee orosiin keden inzeneernyydte idelge egseniigee telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuli togtooliin 58-6, 58-7, 58-9 ba 58-11 dygeer zyilyydiin josoor gemn gdene.

14. **Oleikin Piotr Jiremeejeviç**, tyrbiinenyydiin montioor, „Metro Viikkers" fiirmiin akalagça montioor bolzo Moskvaada kedelmerilze baigaad, kubiskalda esergyy belegiin negen kabaatan baikadaa Torntoon ba Monkgayz kojoriin daalgabarinuudaar kedelmerilze, ceregiin ba ulasiin çanartai niuuca medeenyydiigi cugluulaad, tedeniigee Torntoondo egçe baisan SSSR-iin keden elegtriin staanca nuudta korlol kiisen ba kubiskalda esergyy emki baiguulgada kor logçodiigi elsyyisenıigee telee bujuu RSFSR iin gem unaliin kuuliin togtooliin 58 6, 58-7 ba 58-11 dygeer zyilyydiin josoor gemnegdene.

15. **Sykoryyçkin Leoniid Alegsaandroviç**, naimaaçanii kebyyn elegtriin inzeneer, Moskvaagiin ty ryyçiin elegtriin staancada elegtriin teeknikiin tasagiigi daagça ba egsploataaciin tasagiin naçaalnigiin tuşaaluudiigi udaa daraagaar daaza baigaad kubiskalda esergyy belegiin kabaatan baikadaa inzeneer Torntoonii daalgabariaar kedelze keden korlol kiisen ba 2000 tekerig zeblelte ulasiin mengeer ba 350 tekerig torgsiinii mengeer Torntoonoos idelge absaniigaa telee bujuu RSFSR-iin gem unaliin kuuli togtooliin 58-7, 58 9 ba 58-11 dygeer zyilyydeer gemnegdene.

16. **Torntoon Lesli Çarliza**, jikeken faabrigiin ezenii kebyyn, teresen eke nutagani Leeningraad zangliin albata, „Metro-Viikkers" fiirmiin montaaziin akalagça inzeneer bolzo 1927 33 onuudiin yjede SSSR-te kedelmerilze baikadaa ceregiin ba ulasiin çanartai niuuca medeenyydiigi zeblelte ulasiin kegen inzeneer teeknigyydiigi ramzuulan cugluulza baisan, eeree bejeeree ba meleldee baisan Magdonaalida, Kyşni bolon busad aangliin inzeneeryydiigi damzuulan zeblelte ulasiin keden inzeneer teeknigyydte korlolgo ba ebderel kiikiin tukai daalgabarinuudiigi egsen ba niuuca tagnuulin korloliin ba ebdereliin kedelmeri kiiseniini ba „Metro-Viikkers" fiirmees abtasan tekeerelge keregselyydiin dutuu dundanuudiigi niuusaniini telee kelese egçe, Gyy sev, Zoorin Sokoloov ba busad keden inzeneer ba teeknigyydiin keleseleniigee telee bujuu RSFSR-iin gem unaliin kuuli togtooliin 58 6, 58-7, 58-9 ba 58 11 dygeer zyilyydiin josoor gemnegdene.

17. **Sokoloov Vasilii Andreejeviç** gar yiledberiigeni kebyyn, Zlatoystiin surguuli ba men ceregiin surguuliin ba elegtriin mekaanikiin tasag dyyrgesen, elegtriin mekaanikiin teeknig, ulasiin alban kaagça, deere dursagdasan kubiskalda esergyy zorilgotoigoor emkidkegdee kyçenii staanciin naçaalnig inzeneer Gygseviin udaridalga do ro Zlatoystiin zavood deere kedel merilze baisan kubiskalda esergyy belegiin geşyyn bolzo oroson, SSSR-iigi esergyyceke dain bail daanii tokioolodool ergen ebderel kiike jabadal beledkekiin tula keden korlol ba ebderel kiisen ba korlol kiiseniigee telee kamtada a 1000 tekerig idelge yrgelze abça baisanii telee bujuu RSFSR-iin gem unaliin kuuli togtooliin 58 6, 58-7, 58-9 ba 58-11 dygeer zyilyy diin josoor gemnegdene.

Gemnelgiin tobçolol sonoskosonilgoo syyleer tyyylegçe Yiriik bolbol gemteib geze mederenyy? geze gemnegdegçe byriees asuuba

Gyysev, Sokoloov, Magdonaalida, Kotliarevski, Lovaanov, Kyşni Kraaşennikov, Sykoryyçkin, Zoorin Oleinik, Aytyyrova ba Zeebediv geze gemnegdegçed bolbol gemee byrmesen mederenemdi gebe.

Grigoori, Torntoon, Monkgayz ba Nordvool geze gemnegdegçed bolbol bide eesediigee gemtei geze mederene geze gemee ydyylzei.

Gemnegdegçediigi meşkesenii syyleer prokyroor Vişinski bolbol syydiin suuduaal ba şaltgaltnuu diigi udaa ilerkeilegdeke zuiamaar jabuulkiigi duradkasani: Zlataystiin, Çiliabinskiin, Zyyjevskiin, Ivaanovskiin elegriin staancanuud, Bakuugiin ba Moskvaagiin kotiin elegtriin staancanuud „Metropoliteen Viikkersiin" Kontooro.

Gemneke talaas duradkagdasan zarim buruuşaaka ygei juut geze kamaagalagçiin zyg teeşe kandaza tyryyeegçees tabisan asuudalaar kamaagalagça talani zebşeeleed egbe. Prokyratyyriin geze Yiirik sonosozoo, enyy nii syyleer ydeşiin 6 cag kyrtele zabsarlal sonoskogdobo

Eligtrestaancanuud deere koroto syidkel kiiçediin kereg

Syydiin prigovoroor

Syydiin prigovoroor

Şyydiin uridçalan kiiseu merdelgiin ilerkeinyydiin josoor, SSSR iin deede syydiin tuskai kabaadalgiin şyyberi bol togtoon olsoni:

Moseneergo, Zlatoystiin, Çiliaabinii, Ivaanovski, Bakuugiin ba busad SSSR-iin jikeeken elegtriin staancanuudta keden olon ziliin kugşcaa dotor zarim kotlool, motoor, tyrbiine, generaator ba busadiin teserelgeenyyd cag yrgelze bolzo, baga jikeç bol udaan bolzoruudaar elegtriin staancanuudiigi azaliaas gargaza, elegtre staancanuudiin kyçiigi buuruulza baisan.

Şinzelen yzegdesen byke teserelyyd bolbol negen gebel zigsyritei salagar, dyrimgyi baidal deerees, ese gebel, d e e r e toologdogço staancanuudiin teeknikiin kedelmeriçediin zygees ceke korlol kiize baisanii ulamaas tokioolodoni ile baiba geze uridçalan kiisen merdelgiin yjede emkidkegdeze syydiin suudal deere duudagdasan teeknikiin eekspertiin (şinzelen şalgaka) tuskai komiis bol tyynde egtesen ilerkei barimtanuudiigi yndesge bolgon tobçolobo.

Dursagdasan teserelyydiin şaltagaan bolbol elegtriin staancanuudiin olon teeknikiin deede kedelmeriçed bolko ulasiin alban kaagçadas byrideze, kynde aza yiledberiin araniin komisariaadtai batalsan gereegiingee josoor teeknikiin tusalamza yzyylkiin tula SSSR te kedelmerilze baisan „Metropoliteen-Viikkers" geze aangliin emçiin fiirmiin zarim kedelmeriçedtei zarim jabuulgaa kamtaraa erkileze baisan kubiskalda esergy belegyydiin korloliin jabuulga men geze syyd bol syydiin emene erkilegdesen syydiin merdelgiin materiaaluudiigi yndese bolgon togtoozol.

Kubiskalda esergyy gem koro kiike jabadaliigi „Metropoliteen Viikkers" fiirmiin albon akalagça dundaas, tus fiirmiin akalagça montaaziin (tekeeren todkogço) inzeneer Torntoon gegçe udaridaza baisan. Tus fiirmiin inzeneer ba montioormuud baisan aangliin albatanar Magdonaalida, Nordvool ba men inzeneer Kyşni ba fiirmiin montioor baisan SSSR-iin erketen Oleinik gegçed bol Torntoonii udaridalga doro jabaza SSSR iin zarim elegtriin staanca deere korlol kiize baisan azal.

1. Zeblelte ulasiin alban kaagçadiin elegtri n staancanuud deereki kubiskalda esergyy belegyydtei kolboo kiisen, teserel kiike (Gyysev, Sykoryyskin, Zoorin) ba „Metropoliteen Viikkrs" fiirmees abtasan tekeerelge keregselyydiin dutuu dundanuudiigi niuukiin tukai (Kraşennikov, Ziivert) tede alban kaagçadtai kelcee kiisen ba gem korlol kiiseniini telee ulasiin alban kaagçadta idelge egsen baina.

2. Magdonaalida, Kyşni, Oleinik gegçeddiigi damzuulan niuuca medeenyydiigi kuriaaza, men ene kyiin alban kaagçadta (Gyysev, Sokoloov ba busad) idelge egçe, SSSR-iin kabaatai gazar deere ceregiin niuuca tagnuul erkilsen baina.

„Metropoliteen Viikkers" fiirmiin Moskvaagiin kontoorliin naidalgata Monkgayz bolbol elegtriin staancanuud deere teserelgenyydiigi emkidkeke jabuulga Torntoonii erkilze baisaniigi medesen ba ulasiin alban kaagçadta idelge eke jabadalda kabaadalcasan baina.

Gemnegdegçe byriin keçeneen gemtei baisanii tukai syydiin togtoon olson keregiigi yndese bolgon barimtalza, korlol kiisenee baridasan zeblelte ulasiin alban kaagçad bolbol eesediingee enoron nutagta urbagçad geze yzegdeze, gadaadiin yiledberiin oronii alban kaagçadaas ylemze şiryyn kariuucalgada kabaadaalçagçadaijosotoi gesen SSSR-iin Teb Gyicedkeke komiteediin maarta 14-nii togtooliin josoor syydiin şiidkesen:

Gyysev Vasilii Alegsaandroviç, Sykoryyşkin Leoniid Alegseeviç, Lobaanov Alegsaandr Timofeejeviç gegçediigi byke zeeriigi jalalan kurijaza abaad arban ziliin kugacaada kinaltada suulgaka ba kindanii syyleer 5 ziliin kugacaada erkiigini kasaka. Buudaza alakiin orondo ene kemzee şileze kereglesenigee syyd bol dursagdagça korlolki zoriliigi jabuulgiin nutagiin şinzetei baisanaas SSSR-iin aza yiledberiin kyçen çadalda jike koro kiige ygei uçaraar imagta yndeselene.

Sokoloov Vasilii Andreejeviç, Zoorin Nikolai Grigooriјeviç, Kotliarovski Moiisei Livooviç gegçediigi men dursagça yndeseer men byke zeeriigini jalalan abça, kindanii syyleer 5 zilde erkligi kasakaas 8 zilde kindanda kaaka.

Kraaşennikov Mikaiil Sergeejeviç gegçigi men tere yndeseer, zeeriigini jalalan abal ygei, kindanii syyleer 5 zilde erkiigi kasakaar 5 zilde kindanda kaaka Viaçeslaav Jigooroviç Leebedev gegçiin gancala Lobaanoviin zebseg bolzo jabasaniigi karaada abça, zeeriigini jalalan kuriaal ygei ba erkiigini kasalta ygeigeer kojor zilde kindanda kaaka.

Aangliin albata Torntoon Lesli Çaarlza gegçigi 3 zilde kindanda kaaka.

Aangliin albata Magdonaalida Viiljaan Lisneli gegçiin tukaida negen talaas eeriingee naçaalnig Torntoon gegçiin tukiralgaar jabasan geze yzeze, negee talaas eeriingee gemte jabadaluudiigi ynen zyrkenees syyd deere medeesenini tula kuuli togtooloor erigdeze baisan keseeltiin kemzeenyydiigi Zeeledkeze, 2 zilde kindanda kaakaar kizagaarlaka.

Aangliin albatanar Monkgayz Allan, Nordvooli Çarlza gegçediigi elegtriin staancanuud deere korlol kiike jabadalda ceke kamaadalcaa ygei geze yzeze, men Kyşni Dzoon gegçiigi tyyniii bolzo kiisenees kolşo eni udaan cagiin engersenii (1928 on) 5 ziliin kugacaa dotor SSSR orozo jirekiigini korizo, SSSR oronoos kolodyulaar kizagaarlaka.

Gemten Monkgayz, Nordvool, Kyşni gegçed bol şiidkeberiin garsanaas kolşo 3 konogiin bolzor dotor SSSR-ees garça oçoko josotoi.

Syidken korologçodiin procees tukai soninuud juu biçeneb?

KAKŞ.

Niy ijork, 22 (T). Ton jike ba ruunii yzeltei „Niy-Jork Jvling poosto" geze sonin bolbol syidken korologçodiin Moskvaagiin procee ssiigi şyymzelke zuuraa biçekeni: „zemeteneriigi emeeren itegeltei argumeente aarimta gargakaar zeb daagyi. Aangliin zasagiin jaaramzatai jabuulgiin caana amagalan bişe sezkel karagdana. Soveediin baraanda Embraago togtooson (oruulkaa bolison) jabadalani tedii bejee kamagaalkiigi kycesen zyil b şe, kedul provakaaca kardaliin çanartai zyil ynendee men. Torntoon Magdanaalida kojor ynekeere Rosii gerende niuuca koro kiize baisani zaisaşagyi kereg bolno.

ene kereg tuşaa aangliin zasagiin gargasan zanşal „ton buraa" baisan tula zemete aangliin albatanariin keregiigi ulam kengeryylbe. Aangliin inzeneeryyd bol ekonoomikiin ba ceregiin şpionaaza tagnuul kiize baiba geze emneeşeni Britaaniin niuuca albanii gazriin neteryy jabuulga kiideg uçaraas yndesetei bolno.

* *
*

Çekoslovaki.

Praaga, 23 (T). Beneşiin namiin „Çeeşkoslovo" geze sonin bol Moskvaagiin proceesiin ekil kees tyryyn syidken korologçodiigi kinaltada absan uçariigi bolşoviguudiin celzeete makinaaca bujuu sezekelgyi jabuulga geze nerden baisan aad menee proceesiin ekilen jabaza buruuşagdaşagyi barimtanuudiigi gargakalaar „aangliin zasagiin albatan ynekeere Yntelizeenşk Servis geze tagnuuliin emkitei baricaatai ba tedenii daalgabariaar kedelmerilee baina".

* *
*

Fraanca.

Paariiza, 22 (T). Fraancuuziin ulas teriin bodoligiigi erkilegçediin dunda engeşiin inzeneryyd zemegyi geze keleke kyn ygei. Tiike baitagai dain geze baruuni yzeligi barimtalsan „Liiberte" sonini biçekeni: „Zemeted bolbol Intelidzeens Servisitei baricaatai ba tyynii daalgabariaar kedelmerilee baisan teleedee yynee geze medeebe."

Zasagiin gazariin „Er Nyveeli" sonin bol syidken korlogçodiin kerege aangliin zasagaas şuujaa gargan kamaaralcasan ugaar „Intelidzeens Serviisiin niuuca aagentuud baina gesen zuiliigi juma geze ertenees batalan baina. Jamarç geze sonin biçegyyd syidkelçediin garaigi arcana ygei.

* *
*

Golaandi.

Amsterdam, 22 (T). Itegel kende jiketei golaandiin „Kyraant" geze sonin bolbol Moskvaagiin proceesiigi şyymzelke zuuraa proceees tuşaa Aanglida garsan yzeliigi buruuşaana. Tus soninii sanalaar

Socialiismiin daisadta cokico egtebe

Pariiz. 22 (T). Fraancuuziin komunis namiin „Jumaniite" sonin bol Moskvaagiin syydiin prigovor tuşaa biçekeni: „ilaitu tuillakabdi geze bata naidasan SSSR-iin azalçad bolbol eseelen kariuulka jabuulga ki deg ygei. SSSR-iin Deede syyd bolbol bykii erke baidaluudiigi bagcaamzadaa oruulan şiidkeberi gargaba Socialiismaa baiquulaltiin daisadta josotoi cokico egeb

zemete Magdanaalidiin ileçelge bolbol Britaaniin niitiin sanalini urbuulaa

Niy-iork, 19(T) Zemete Magdanaalidiin gemee ileçeles n uçar ba Moskvaagiin proceesiin caaşadiin jabaca bol ameerkiin sonin biçegydt jikeken nelee oruulba „Niy-iork Taims" geze sonin bol zemete Magdanaaldiin gemee ilecelsen uçar britaaniin (aangliin) niite olonii sanamzada jikeken nelee oruulba geze temdeglene. Tus soninii hatalamziin josoor aangliin gadaada keregiin ministerstviin zygees katuu çanga kemzee abkiigi dan jaaraba soveediin baraagii kudaldan abkaa bolison Embraago baiguulaşani kerbee syydiin procees zemetenerigi

gemnen şiidkeeç bolni yndesegyi jabadal geze meteer Loondon kotodo sanaa zobon temdeglee baina.

Niy-Trbyyn „soninii biçekeni:" britaaniin gadaada keregiin ministerstvo bolbol keregtei tanilcakaas tyryyn syydiigi boliuulkaa zabdaaşani dan ajagyi jabadal men. Britaaniin diplamaati bol aikabtar kedereen kedelmerilee Niy-iorkiin „Deili soninii biçekeni Magdenaaldiin gemee ilecelen medersen uçar bol britaaniin aldar gabijaagi çiçerleer cokison baidal men.

Ken geeşeb

Kori. Anaagiin somonii namiin yyriin darga Galaan Mitabiin gegçe 1927 onii namiin bodoto geşyyn menee yyriin darga baika zuuraa namiin kedelmeride josotoi oportunis josoor kandaza baina. Ilerkeilebel. Somon dotoroo bolzo baiga çukala ulas teriin kampaaniuudta sanalaa tabidag ygei yyiin geşyydte jamarça namiin daaltanuudiigi egedeg ygei, dotoriin şyymzeleke meetodiigi delgereer tabiza tyygeer damzuulan ygei geşyydiingee angiin seremziigi yrgeke ba edebki keçeeligi deeçelyylen ulas teriin bolbosorolgiigi yrgedkeke jabadalaa bododog ygei komuniista nere zyysen kyn baina.

Tere bol oportunis kedelmerijee ulam batazaruulkiin tula ulas teriin talaar belcdkel olkiin tula komsomol ba komsomoolnuudiin ulas teriin surguuliigi çanartaigaar kedelmerilkiin tula kemze abadag ygei

baina. Enyynde nege barimta karuulbal, namiin Teb komiteediin janvaariin togtoolıi nebteren tanilcakiin tula fevraaliin 15—20 ederyydte 5 konogiin kyyrse jabuulka geze tobloghoson aadla Mitabiin uragçagyi deeres boldog ygei kocorson ba ka jum.

Komunista baikaas gadna kedelberilegçe kyn aadla ikeer medeeke ygeigi usadkakiin kemzeede negekeng syyelde tabidag ygei kyn baina.

Yyriin darga geeçe bykii geşyyd ba edebkiten byrigi byrge neer tus tystani medeeze tedenee daltanuudiigi egee ygei bolno tere ulas teriin bolbosorol olgozo şalgaza baika josotoi aadla jamarç byridkeliin medee ygei suuza baidag jum.

Enyynde daruikan josotoi kemzee abalai bolbuu?

Temer guursa.

Socialiis mal azaliigi debzyylke jabadalda koro kiigçe angiiin daisadtai şuud temeceke

Socialiis mal azaliigi debzyylke gesen bodolgodo taarana uu?

Aga. Aduun culuuuii kuşuun dotor eberte maliin 7 peerme 32 ondo bii bolgogdoson bolboç, ene 7 peermenyyd kaişan geze malaa karuusalaza bainab gekede, 32 onii lanvaari negende aduuni 167 tolgoi aad 33 onii janvaari negende 139 tolgoi baiba. Eberte mal 549 tolgoi aad, odoo 353 tolgoi bolbo. Konin engereçge zilde 605 tolgoi aad, odoo 491 tolgoi bolbo. Enyyn deerees yzekede malaa oloşoruulka jabadal ugta ygei karin korooko jabadal yrgelzeleseniigi bodoto deere gerçilne şuu.

Gadana 2 mirnoos kucatai aad, konidtoo tabisan ygei, tomo yyteriin nege azargatai aad negeç gyyndee tabisan ygei g.m. keleze boloşo ygei buzagai baidaltai bolosoniigi elerkeilke tula aimagiin emkinyyd sanalaa tabiza darui kemzee abaka josotoi.

Sonor çiken.

kooson caasan kuвkai yge deere engergeвe

Kori. Doodo Kyrbiin „Staalin arteel" bol engergesen 32 ondo 8 sariin kugacaa dotor socialiis mal azaliigi saizaruulkiin tula tuskai teseb zokiooзo maliin yrgelziin brigaada emkidkesen baina. Deereki tesebiin josoor odoo şalgan yzebel tesebee bodoto kereg deere bejelyylke jabadal ugta ygei, karin kooson caasan bolo soor engerbe. Engersen ebel ebesenii duusaza odoo malni ton turankai ba zarim moridoni yrgyylze kaina.

Şyymzeliin dylen,

Ceregiin ujalgatanii byridkeliigi josotoi deere ta...

Şyyke saazanii koodegsiin 64 zyiliigi ulariaa tukai BTGK (Byke Kolbootiin Tebiin Gyicedkeke Komiteed) ba RSFSR-iin AKZ-iin togtool bol nam ba zasagiin zygees ceregiin ujalgatanii byridkeliigi saizaruulan tabika tukai tuiliin çukala ankaral tabiza baisaniigi gerçelne.

Alibaa ceregiin ujalgata, kedelmeriçen, kolkooznig, komsomool ba naingyiçyyd bol byridkeliin kabaatai bykii zaabari zuramuudiigi alduugyi zebken dygyyrgeze baika uçar bol tedenii SSSR ulasiigi kamgaalka jabaduulaka zeb kubaari kiize kabaaduulka arga olgono.

Manai baidal deere abaad yzebel ilangajaa Deede Yde kotodo ceregiin ujalgatanii nileed olonkiini keterkede aza yiledberiinç alban gazarnuudiinç oronuudta byridkeliin zuram zaabari ba bykii çukaliigi odoo kyrter medereegyi baika jum. Zişeelkede, ceregiin ujalgatan bol kedelmerilke bairaa urilka, şine mergezel olko, ger ba alban gazariinga aadres urilka, jerenkii ba ulas teriin talaar bolbosoroloo ulam deeşelyylke bujuu nam yzeliin talaar kubilkadaa ede bykenii tukai ceregiin byridkel erkilke zurgaanuudta medeecedeggyi baina.

Ime deerees ceregiin zurgaanuudiin şugamaar jabuulagdasan tatabaiinuud bol jike berketeı baidalda engergegdedeg baina.

Ceregiin ujalgata jamar nege niiurgiigi duudagdiin kuudasaar jiryylke gekede, geriingeeç, kedelmerilke gazariingaaç aadresiigi ularika zuura byridkel erkilke oronuudta medyylsengyi deerees duudan jinyylke ton aigagyi yje boldog.

Tiikede, yiledberiin oron, alban gazar ba aza akuin emkinyydiin bol byriç doro uçaruud tokioldoko jum. Ede bol kedelmeriçediigi ba alban kaagçadiigi ceregiin alban kaagçadiin byridkeliin zuram zaabarii ali tukai dyyigeze baisaniigi şalgaza yzengyi abadag baina. Enyyn tukai Barmiliinii vedvileloonigi yiigei bolgon abça bailo.

Ene bol ceregiin ujalgatanii byridkeligi ali tukai dyyigedeg baisaniigi şalgaza yzekede keden arban kynyyd ceregiin byridkelde kaaruu oroogyi baisan baiba.

ZAG-iin oronuud bol ceregiin ujalgatanii byridkeliin keregte josotoi ankaralaa tabiaggyi baina, gekiin kamta tedende bol ceregiin ujalgatanii ykeke, nere obogoo urilka g. m. tukai ceregiin byridkel erkilke oronuudta medeeceze baika ujalga daalgagdasan baika juma.

Şyyberiin oron ba alban gazarnuud bol bykii 3 saraas deeşe bolzoroor erke çeleegee kasagdakaar şildkegdesen, şyyberiin juu alban keregiin talaar celeltoer jiregçed juu ocogçod tukai ceregiin byridkel erkilke oronuudta medeeceze baika ujalgatai baisan aad, enyynee ugta dyyrgedeggyi baina.

Ede bykii ucaruud bol ceregiin ujalgatanii byridkeliigi todo bişe bolgoko, „ykesen niiuruudiigi" toologdoko, ceregiin niiurta kabaatai byrikeliin dokuumentanuud taaraldakagyi ucaruud bolno.

Byridkeliin zaabari zuramtigi ceregiin ujalgatan, alban gazariin ba yiledberiin oronii ceregiin ujalgatanii byridkel jabuulka ujalgatai alban kaaza baigçadta jala açaka ba dakin dabtabalani baalaltiin kedelmeri açaka erkigi 1933 onii 22/III togtooloor MVYde olgogdobo.

Enyynees koişo ceregiin ujalgatanii byridkeliigi ene janzaaraani yrgelzelze ugta bolkogyi tula byridkeliin zuram zaabariigi dyyrgeegyi ceregiin ujalgatan ba tedenii kedelmerilze baisan emki, alban gazar, yiledberiin orunuudta ᴅTGK togtoomziin yndeseer OMVY-iin zygees erid katuu kemzeenyydiigi abtana. Ceregiin ujalgatan ba alban gazar yi... oron kojoriin udaridagça... ridkeliin zuram zaabariig... zeb meraer dyyrgedeg b... ridkeliin ynen toogi... KTUC-iin beledkeliin zel... soor kolbooto ulasiigi k... ka jabadaliigi ulam b... bolno.

Bykii ceregiin ujalgata... gazaruud, yiledberiin... bol ceregiin ujalgata al... soor tedende daalgagdas... kellin ujalgiigi ali tukai... baisanaa main 1 kyrter yzeke josotoi.

Ene bolzoroos koişo b... zuramligi sakidaggyi u... OMVY-iin zygees eris ke... diigi abtadag bolno.

Neliy...

SSSR-iin gadaadiin naimaanii monopooliiin 15 ziliin oi gyiceве

SSSR iin gadaadiin naimaanii sisteemiin kedelmeriçedte.

SSSR iin gadaadiin naimaanii monopooliiin 15 ziliin oi gyicesenii ederaa BK(b) Namiin TK ba SSSR iin AKZ kojor bol gadaadiin naimaanii sisteemiin kedelmeriçedte kaluun bajariigi kergene. Leeninii udaridalga dooro emkidkegdesen, SSSR iin gadaadiin naimaanii monopooli bolbol socialiismiin baiguulaltiin jikeken kyçetei zebseg ba soveediin aza akuin kedelşegyi yndesen men baisan ba tere çigeeree menoeç ylene.

Gadaadiin naimaanii monopooliin emene tabigdasan zorilgonuud bol ulas oronoo indystrizyylke, kedee azaligi şinedken baiguulka, kap.talis kyreelelgees socialiisma baiguulza baisan enyyniigi gerenigi kamagaalka keregeed SSSR iin olon azalsaarnariin kedelmeriçed erkim sainaar gyicedkesen ba gyicedkezeç baina.

BK(b) Namiin TK ba SSSR-iin AKZ bolbol Gadaada naimaanii arkomisaarnariin kedelmeriçedte kandaza, SSSR iin gadaada naimaanii monopooliin kedelşegyi baikiin saizaruulkiin tulada gazar čad Gadaada naimaanii arkomicaliismiin baiguulaltiin aşag tusada naribçlan kereglekiigi uriaalna

BK(b) Namiin TK ba SSSR iin AkZ

Gadaadiin naimaanii oordinton

Moskvaa, 23 (T). SSSR iin TGK iin prezidiyum bolbol SSSR iin gadaadiin naimaa udaridalga ba emkidkeke kedelmeride niiuraaraa kabaadaza tuiliin jikeeken tusa kyrgesenii telee SSSR iin gadaa naimaanii aradiin komisaar nak. Rozengoolciigi Leeninii oordinoor şagnaba. Men tyyngelen Germanii ulasta suugaa SSSR iin naimaanii teleelegçe Veicer ba Beledken kangaka arkomiin orologço Bopjov gegçed Leeninii oordinoor şagnagdaba. Gadaada naimaanii aradiin komisaarnariin ali olon kedelmeriçed azaliin gabiaataa ulaan tugiin oordinoor şagnagdaba.

Aangliin katuu dukatanii jabuulgada kariuu bolko kemzee

Moskvaa, 23 (T). AKZ iin zygees 1930 onii egtiaabrii 20 nii eder SSSR iin naimaagi kizaarlaka reziim togtoogdoson gerenyydiigi ekonoomikiin kariicaa jabuulka tukai gargasan togtooliin yndeseer SSSR iin gadaada naimaanii arkom Rozengoolc bolbol Aanglitai jabuulka naimaan tuşaa dooro dursagdasan kemzeenyydiigi abkaar karaalsan zakiralta gargaba gebel:

1) Aanglida şuuza baigaa soveediin gadaada naimaanii emkinyyd jamarç zakidal Aanglida kiike ygei, Aangliaas jamarç baraa kudaldan abka ygei.

2) Soveediin fraaktanuudiin zygees aangliiin tug doro jabaza baisan sydnoo parokoodnudiin açalga tuigiin kedelmeri kiikigi koriko.

3). SSSR iigi algasan tranziidaar nebte garsan jabasan aangliin tukai açaa teebeiriigi kizaarlakiin gurim togtooko.

4). SSSR-iin eegsporte naimaanii emkinyydiin tranziidiin (nebte garsan) jabuulgada aangliin poortonuud garamuud ba bazaanuudiigi magsimaal bagaar kereglekе Ede bykii kemzeenyyd bolbol Aangli ulasiin zygees soveediin eegsportiin (gadagşa zaraka naimaanii gol zyilyydiigi Aangli ulasta oruulkiini boliuulkaar karaalga apreeli 6-nii eder batalsan Embraagiin zogsoogdoogyi cagta kyçen dee ylene.

Aangliin zasagiin yyskeleer aangli-soveediin naimaanii kelceenii jabaciigi zogcooson uçaraas usan zamiin aradiin komisaarnar bolbol „SSSR iin" poortonuud deere tusa kyrgesenii telee teledeg poortiin tatabari tukai kuuli zarçamiigi barimtalaka bykii poortonuudiin akalagçadta aangliin tug dooro samaran jiresen sydnoo parokoouudaas nemerilegdesen tatabari abkiigi duridkagdaba. Aangli soveediin naimaanii kelecenii kyçendee baika cagta ene tatabariuud kengeltetei baisan bilei.

SSSR tei namaa jabuulkaa bolikodoo Aangli jikeer garzataka

Praaga, 23(T). Çekoslovaakiin zasagiin tyryy Beneeşiin namiin „Çeeşskosloovo" geze sonin bolbol soveediin baraagi Aanglida oruulkaa bolison uçariigi kooson demonstraaca begeed SSSR te oruulka Aangliin baraagi jikedkeke gesen sedzlge men. Tus sonini biçekeni: „Aangli ulas bolbol syidken korologço aangliiin albatanariin kereg tuşaa aldau kiigeed menee tergyynee Empraago (Soveediin baraa oruulkajaa arcaka jabadal) sonoskon abglaka sanaatai. Soveediin baraagi oruulkaa bolizo Aangli juuç şyvke ygei, jaagadaba gekede SSSR bolbol caaşadaa Aangliaas kudaldan abka jabadalaa boliko Kerbee kudaldan abka jabadalaa bolkioo bolni Aangli bol SSSR-ees ilyy garzataka".

Bykii Kolbootiin Tebiin Gyiced... Komiteed ba RSFSR-iin Arad... Komisaarnariin Zebleliin togt...

RSFSR-iin şyyke saazanii 64 zy... ularika tukai

SSSR iin TGK ba AKZ-iin ceregiin ujalgalan ba ceregiin alban kaagçadiin byridkeliin zuram ebdegçediin kariuucalga tukai gargasan 1933 onii 9/I togtoomzo (933 onii kuuliin cugluulb. № 5, 19 zyil) ba BTGK-iin 2 dugaar seessiin 1923 onii 7/VII X suudaliin „koodegsiigi ularika zuram tukai" togtoomziigi 2 zyiliin josoor (1923 onii kuuliin cugluulb. № 45 530 zyil) Byke Kolbootiin Tebiin Gyicedkeke komiteed ba RSFSR-iin AKZ-iin togtookoni:

RSFSR-iin şyyke saazanii 64 zyiliigi ilgeze bıçene: „64 ceregiin ujalgatan ba ceregiin alban kaagçadiin byridkeke zuramigi anka ebdesen ceregiin ujalgatan, ceregiin alban kaagçad bujuu, alban gazariin, yiledberiin oronii tuşaal alba jabuulagçad bol 50 tekerig kyrter jala rajoonii kotiin juu tasagiin ceregiin ko misariaadiin zy gees alban josooracaydana.

Dursagdasan zuramigi dakin dabtan ebdebel

a) beledkeliin darganariin kabaatai egeeiin ba duudo zergeten bol—nege sara kyrter baalaltiin kedelmeri kiike bujuu, 2...-ig kyrter jala açaka;

b) beledkeliin dargana... baatai dunda ba deede... udaan bolzoroor tabigdas... nuud bol—kojor sara ky... laltiin kedelmeri kiike b... tekerig kyrter jala açaka;

c) alban gazar ba yi... oron, ger bairiin ypravlee... -siin oron g. m. ceregiin... tan ba ceregiin alban ka... byridkel jabuulka ujalgat... kaaka niiurnuud bol—gu... ra kyrter baalaltiin kede... ke bujuu, 500 tekerig ky... açaka".

Byke Kolbootiin Tebiin Gyicedkeke Komiteediin... gçe M. Kaliinin.

RSFSR-iin Aradiin Kom... riin Zebleliin tyryylegçig... gço T. Reskflov

Byke Kolbootiin Tebiin... keke Komiteediin sekrita... seliov.

Moskvaa, kreemil, 1933 onii maartiin 20 e...

Manai uriaa

Bi bol „BM Ynen" soniniigi 5 sariin bolzoroor zakiaad, nadaçalan zakikiigi neked, Gimedceren Garmiin, Baldorzo Nurbiin, Cimed Cedendambiin, Gombozab Gatabiin Gombozab Gatabiin, Gombozab Dondobiin, Daşa Delegtin, Şirab Cedenii, Gelegbolaa Cebegzabiin. Badmazab Şoinzonii, Namzal Cedenii, Gepelmaa Çimedi... muu Sodnomiin (suulgiin „Erkim arteelaas) Cevaan Cebegzab Gombiin, D... Mizediin, Dumaa Şoisoro... ta" arteelaas) cokom z... kaabza geze, socialis m... urinab.

Zimbe Dam...

Sonini erkilegçigi orologço D. Ced...